

Legalny przedświąteczny ubój

Autor: Maria Czarniakowska

Data: 12 grudnia 2015

Wielu rolników woli mięso z własnego gospodarstwa. Szczególnie przed świętami nasila się więc ubój w gospodarstwach rolniczych. Jest on legalny, ale tylko na użytek własny.

Przynajmniej na 24 godziny przed ubojem zwierząt na **użytek własny** trzeba powiadomić o takim zamiarze **powiatowego lekarza weterynarii**. Jeśli miałyby to być świnia, wystarczy zadzwonić do weterynarza, uprawnionego do badania mięsa na włośnice. Takie badanie jest obowiązkowe.

Źródło: AgroFoto.pl, fido

Podczas uboju obowiązkowe jest ponadto przestrzeganie **minimalnych wymagań dotyczących zdrowia zwierząt**. Ma to zapobiegać ubojowi zwierząt chorych albo pochodzących z obszaru lub gospodarstwa podlegającego ograniczeniom w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt oraz którym podano lekarstwa, a nie minął jeszcze okres karencji przewidziany dla tych produktów.

Bezpieczny ubój

W celu zapewnienia minimalnych warunków dobrostanu zwierząt ubój zwierząt kopytnych powinien odbywać się po uprzednim pozbawieniu zwierzęcia świadomości. Wytrzewiania, oparzenia, zdejmowania skóry, wędzenia i oddzielania części zwierząt można dokonywać dopiero **po ustaniu odruchów oddechowych i mięśniowych**.

Obowiązkowo na własny koszt badaniu poubojowemu na włośnię trzeba poddać mięso świń, nutrii oraz dzików – wynika z §7.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.

Ponadto w przypadku uboju zwierząt kopytnych ubój powinien być przeprowadzony przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje, co przyczyni się do **ograniczenia cierpień ubijanego zwierzęcia** oraz przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa osób dokonujących uboju. Nie można ubijać zwierząt w okresie okołoporodowym oraz nie może odbywać się on w obecności dzieci. W przypadku uboju **cielęciami, owcami, kozami lub zwierzętami dzikimi**, utrzymywanego w warunkach fermowych, rozporządzenie nakłada obowiązek powiadamiania na piśmie powiatowego lekarza weterynarii, z wyprzedzeniem co najmniej 24 godzin, o zamiarze dokonania uboju w gospodarstwie. W powiadomieniu rolnik określa, czy chciałby, aby mięso zostało poddane pełnemu badaniu poubojowemu czy też nie. Obowiązkowe jest jedynie badanie świń, nutrii i dzików w kierunku włośni.

Uboj owcy wymaga pisemnego zgłoszenia lekarzowi weterynarii.

Sposób powiadamiania powiatowego lekarzowi weterynarii jest dowolny. Powiadomienie może być przekazane osobiście, może być przesłane pocztą, faksem lub nawet pocztą elektroniczną, gdy przesyłane jest powiadomienie **podpisane i zeskanowane**. Ponadto powiadomienie może być przekazane w dowolnym terminie dogodnym dla rolnika, pod warunkiem że powiatowy lekarz

weterynarii otrzyma je na **24 godziny przed dniem wskazanym jako termin uboju**. Natomiast w przypadku uboju świń rozporządzenie nakłada obowiązek informowania o zamiarze przeprowadzenia uboju powiatowego albo urzędowego lekarza weterynarii wyznaczonego do badania mięsa. Dopuszcza się, aby informacje te były przekazywane telefonicznie.

Materiałem szczególnego ryzyka w przypadku cieląt do 6 miesiąca życia są: migdałki, jelito od dwunastnicy do prostonicy oraz krezka.

Zagospodarować migdałki

W przypadku **cieląt do 6 miesiąca życia, owiec i kóz** warunkiem przeprowadzenia w gospodarstwie uboju jest zapewnienie, że **materiał szczególnego ryzyka** zostanie zagospodarowany (na koszt rolnika) zgodnie z wymaganiami prawa. W tym celu w rozporządzeniu określono obowiązek zadeklarowania przed przeprowadzeniem uboju przez właściciela zwierzęcia, że spełni te wymagania poprzez podpisanie oświadczenia (stanowiącego część powiadomienia).

Materiałem szczególnego ryzyka w przypadku cieląt do 6 miesiąca życia są: **migdałki, jelito od dwunastnicy do prostonicy oraz krezka**. Natomiast w przypadku owiec i kóz materiałem szczególnego ryzyka jest **śledziona i jelito kręte**, a ponadto u owiec i kóz w wieku powyżej 12 miesięcy lub u których wyrzyna się stały siekacz w obrębie dziąsła materiałem tym są: **czaszka, w tym mózgowie, gałki oczne, migdałki, rdzeń kręgowy, śledziona oraz jelito kręte**.

Nieżyciowe przepisy

Zgodnie z art. 17 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego w gospodarstwie nie można ubijać zwierząt jednokopytnych i bydła w wieku powyżej 6 miesięcy. Ubój tych zwierząt musi

odbywać się w rzeźni. Natomiast ubój pozostałych gatunków zwierząt, w tym świń, owiec, kóz i cieląt, może odbywać się w gospodarstwie.

Rolnicy mają problem z samodzielny ubojem zwierząt, gdyż muszą ubiegać się o **certyfiakat uprawniający do przeprowadzania uboju**. Wymaga się, aby osoba dokonująca uboju zwierzęcia kopytnego poza rzeźnią na użytek własny gospodarstwa miała kwalifikacje do wykonywania czynności związanych z uśmierceniem zwierzęcia.

Źródło: AgroFoto.pl, RockAndRolnik

– *Ubój świń, owiec i kóz w gospodarstwach może być wykonywany wyłącznie przez osoby, które ukończyły 18 lat, mają wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe oraz odbyły praktykę na stanowisku ubojowym pod nadzorem osoby posiadającej udokumentowany 3-letni staż pracy na stanowisku ubojowym* – informuje [ministerstwo rolnictwa](#).

Jednak dla rolników, którzy dokonują uboju bardzo rzadko, uzyskanie odpowiednich kwalifikacji jest kłopotliwe i często wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Ministerstwo jednak pociesza, że w związku z tym, że przepis określający kwalifikacje osób dokonujących uboju w gospodarstwie na własne potrzeby jest nadmiernie restrykcyjny w stosunku do osób sporadycznie dokonujących takiego uboju, podjęto **prace legislacyjne zmierzające do zmiany przepisów**. Proponowane zmiany mają na celu pozostawienie wymagań dotyczących kwalifikacji wyłącznie w przypadku osób zatrudnianych w zakładach uboju oraz osób dokonujących usługowo uboju zwierząt poza rzeźnią, przy jednoczesnym uchyleniu tych wymagań w przypadku, gdy ubój będzie dokonywany w gospodarstwie przez właściciela zwierząt.

Źródło: AgroFoto.pl, gofer803

– Nie zamierzam zgłaszać powiatowemu lekarzowi, że robię świniobicie, bo to mój tucznik i jego mięsem nakarmię tylko rodzinę! – mówi nam rolnik z Mazowasza. – Za dużo z tym zachodu, bo kiedyś wystarczyło tylko powiadomić [Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa](#), że stado się zmniejszyło. Od kilku lat zmuszają gospodarzy, żeby co najmniej 24 godziny przed ubiciem zwierzaka na mięso powiadomić lekarza powiatowego. Przypuszczam, że co 4 świnia w mojej okolicy ubijana jest w gospodarstwach bez powiadomienia lekarza weterynarii. A to wszystko z powodu nadmiernej biurokracji! – dodaje.

Niektórzy gospodarze nie informują lekarzy weterynarii o uboju gospodarczym, lecz tylko ARiMR. Ale prawda i tak wyjdzie na jaw, bo Agencja przekazuje inspekcji weterynaryjnej informacje dotyczące uboju gospodarczego. Zdarza się, że rolnicy nie informują też Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o **wszystkich zwierzętach**. Z miotu nie rejestrują np. dwóch prosiąt, no i mają te świnię dla siebie. Nie trzeba przypominać, że narażają się tym na **kary i zmniejszenie dopłat bezpośrednich**. Najlepszym rozwiązaniem byłoby przywrócenie do życia **małych rzeźni**, w których rolnicy mogliby zlecać wykonanie usługi uboju na własny użytek i odbierać półtusze, bo wielu rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą woli mięso z własnego gospodarstwa niż ze sklepu.

Właściciel zwierzęcia ma też obowiązek złożenia w biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zgłoszenia uboju zwierzęcia w gospodarstwie.

Oddaj paszport

Właściciel zwierzęcia, które ma pójść na ubój, ma też obowiązek złożenia w biurze powiatowym [Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa](#) zgłoszenia uboju zwierzęcia w gospodarstwie. Zgłoszenia należy dokonać w terminie **30 dni w przypadku świń** oraz w terminie **7 dni w przypadku bydła, owiec i kóz**, od dnia, w którym ubój miał miejsce. W przypadku zgłoszeń ubojów dotyczących bydła do zgłoszenia należy również dołączyć **paszporty zwierząt**.

Posiadacz dokonuje zgłoszenia na właściwym formularzu udostępnionym przez Agencję. Zgłoszenia można również dokonać za pośrednictwem sieci internetowej. Dokonując zgłoszenia, trzeba potwierdzić zgodność danych w nim zamieszczonych ze stanem faktycznym. W przypadku, gdy ubój na użytek własny ma miejsce w innym gospodarstwie niż gospodarstwo, w którym zwierzę jest utrzymywane, przemieszczenie zwierzęcia do miejsca uboju powinno być odnotowane w CBD i w **paszporcie zwierzęcia**.

Nieprawidłowości w wypełnianiu obowiązków związanych z ubojem czy innymi zdarzeniami w stadzie wiąże się z sankcjami – informuje ARiMR.

Prawidłowe oraz terminowe dokonywanie zgłoszeń umożliwia ustalenie, skąd pochodzi zwierzę i gdzie było przemieszczane. Informacja ta stanowi ważny element, obowiązującego w całej Unii Europejskiej, systemu gwarantującego **skuteczne zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt** oraz kierowania na rynki żywności bezpiecznej dla zdrowia konsumentów. Przestrzeganie wszystkich procedur wynikających z funkcjonowania tego systemu umożliwia swobodny dostęp zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego trafiających z państw członkowskich Unii Europejskiej na rynki całej unii.

Źródło: AgroFoto.pl, DanielKocima

Na wszystkich posiadaczach: bydła, owiec, kóz i świń ciąży obowiązek terminowego dokonywania w „swoich” biurach powiatowych Agencji zgłaszania innych zdarzeń dotyczących ich stad, czyli muszą powiadamiać:

- o urodzeniach,
- przemieszczaniu zwierząt do i z gospodarstwa,
- ich padnięciu
- czy zabiciu.

Do zgłoszenia padnięcia i zabicia bydła należy dołączyć paszport bydła. O każdym przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz posiadacz zwierząt gospodarskich ma też obowiązek

natychmiastowego informowania **powiatowego lekarza weterynarii**.

Przestrzeganie terminowego zgłaszania zdarzeń dotyczących bydła podlega kontroli w ramach [„Systemu wzajemnej zgodności w obszarze identyfikacji i rejestracji zwierząt”](#) i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wypełnianiu obowiązków związanych z ubojem czy innymi zdarzeniami w stadzie może skutkować **nałożeniem sankcji finansowych na rolnika**, który z nich się nie wywiązał.